Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV — Reus Diumenge 7 de Janer de 1900 — Núm. 3.460

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Las comissions parlamentarias

Corromput com está 'l Parlament, forsosament deuhen estarho, y ho están, las comissions parlamentarias.

En ellas te majoría 'l gobern, que de no tréurela, quan sa elecció se considera derrotat en las Corts y 's veu precisat á dimitir y aquest es lo mal.

¿Son infalibles los goberns?...

No y mil voltas no. Per més bona fé que tinguin son susceptibles d' equivocarse y las comissions parlamentarias deurían esser las encarregadas de mostralshi ahont radica 'l seu erro.

Per aixó voldríam nosaltres que fossin las comissions parlamentarias model de irreprotxable sinceritat é independencia. No deixarém detenir la opinió girada d' espatllas, segons la frase d' un orador elocuent, si ne estripém los vells papers áb arreglo als quals s' exerceix la funció representativa. Se malogra ab lo sistema dels jochs de «cubilete» tota noble aspiració individual ó colectiva de quins ocupan un puesto en las Corts.

La gent, may curada del escepticisme á que 'ls fets la han portat, deix que la intervenció en la vida pública sia patrimoni dels avocats á ella per sos estudis, ó dels critichs pertinents que al calor de las protestas d' alguns, demanan lloch á la plassa pera atraurers ab negociacions un concurs y despatxar sas drogas.

Sempre 'ls programas negatius en tota evolució política han sigut un element d' intermedi, entre 'ls antichs rebutjats per la opinió, y sols subsisteixen á mercé del impuls rebut y 'ls novíssims, quinas afirmacions son radicalment contradictorias dels primers.

Es necessari combatre tal rutina y tals escepticismes.

Lo millor medi pera ferho es lograr la puresa dels organismes parlamentaris impurs de sí per sa identificació ab los antichs motllos.

Principi volen las cosas, comensis per reformar lo modo d' esser de las comissions parlamentarias y s' haurá donat un gran pas endevant en lo camí de la regeneració.

Lo problema económich

Los que creuhen que 'l problema económich se reduheix á introduhir economías en los diversos rams de la Administració pública, están molt equivocats.

Las economías son sí una base pera la resolució del tal problema introduhintlas ab equitat y justicia y castigant aquells rams en que donada nostra manera d' esser actual (per desgracia) son los dispendis tan quantiosos com innecessaris.

La resolució del repetit problema cal buscarla al mateix temps que disminuhint lo que 's gasta, gastant millor lo que s' inverteix.

Y l' obtenir aixó competeix tant al gobern com á las Cambras.

Pero resulta que majorías y minorías, no solzament deixan de procurar la major inversió, sino que además presentan esmenas que aumentarían los gastos si s' aprobessin, tals com las presentadas per la minoría lliberal. Y tan cert es que aixís succehiría, que hi ha qui assegura que no baixaría aqueix aument de cinquanta milions de pessetas.

Per lo mateix, lo plan de las oposicions, si ha de respondre als anhels dels país, te que donar fórmulas precisas, medis de millora, de reconstitució, de vida nova.

Lo que se suprimeixi en dietas, gratificacions, favors y gangas deu sumarse al pressupost de las obras públicas ó al de la ensenyansa. La rebaixa de lo que 's percibeix s' ha fet casi sempre á costa del personal subaltern. Y la operació que exigeix l' estat de la patria, es menos dolorosa; se reduheix primer á calcular lo millor destí dels fondos, y á distribuhirlos després en los diferents capítols

Lo secret de cambiar radicalment lo que tant y ab tantas rahons se censura, está en acertar ab la nova distribució del pressupost, y 'l secret també del prestigi de las minorías, ja que 'l de las majorías es impossible perque, tal ho fan ellas mateixas resignantse á seguir com á mansos bens la veu y ordres del pastor, pero no perque en si ho siguin.

Lo del Transvaal

L' «Heraldo» de Madrid ha rebut un despatx de Londres, en lo que 's diu que Mr. Chamberlain, en una carta dirigida á un corresponsal, manifesta que es prematur quan se digui aprop del porvenir del Africa del Sur.

En lo mateix despatx se diu que 'l president de la república d' Orange ha publicat una proclama, en la que daclara que tots los blanchs residents en aquell país son considerats com ciutadans, y que, per consegüent, tots están obligats á pendre las armas en defensa de la república.

«El Imparcial» ha rebut despatxos de Londres en los que 's diu, ab referencia á noticias del campament de Frere, que 'ls boers continuan bombejant á Ladysmith y que ab canons de gros calibre dispararen 30 granadas contra aquella població.

Los exploradors inglesos han tingut varias escaramussas ab les avensadas boers en las voras de Tugela.

Telegramas que ha rebut «Le Temps» de son corresponsal á Londres ab referencia á altres periódichs, diuhen que la situació de Lord Methuen es poch tranquilisadora.

Se troba impossibilitat d' avansar per falta de medis de transport.

La fábrica de moneda del Transvaal ha encunyat 140.000 soberans d' or.

Telegrafían de Londres que 'l War-Office á cridat á 12 batallons pera enviarlos á l' Africa del Sur.

Lo tren blindat que 'ls boers varen fer descarrilar pera apoderarsen portava 22.000 raccions.

Han circulat ab persistencia rumors de que 'ls Holandesos habitants en la ciutat del Cap volen sublevarse, ab intent d' apoderarse de la ciutat y de la persona del gobernador general de la colonia.

S' han pres grans precaucions per part de las autoritats inglesas.

CRÓNICA

Lo dia de Reys en nostra ciutat

Ab cel blau y serenat amanasqué 'l dia d' ahir brillant un sol espléndit y benfactor que feu la temperatura en extrém agradable sent causa aixó de que nostres passeijos se vegessin concorregudíssims, especialment al mitj-día, hora en que en aytals diadas sembla que s' hi dongui cita tota la *crème* ganxeta.

La animació que regná durant tot lo dia fou molt marcada, veyentse recorrer per nostres carrers la quitxalla alardejant plens de joya dels presents dels *Reys*. Los aparadors de las quincallerías foren las que demostraren plenament que 'ls *Reys* han sigut molt espléndits ja que sos aparadors, lo dia avans tant provehits, se mostravan bastant buyts.

Lo Teatro Fortuny tingué dos *llenos*, com diuhen la nostra gent, un per la tarde y un altre per la nit. Tant en l' una funció com en l' altra se pot ben dir que no hi havía ni un assiento desocupat.

Las obras que 's posaren en escena foren «El Rey que rabió» y «Los Madgyares» respectivament, obtinguent abduas una interpretació acabadíssima distingintshi las principals parts de la companyía per quin motiu lo públich sortí molt satisfet y ab ganas de tornarhi avuy, lo qual fa preveurer que nostre teatre 's veurá plé igualment.

Per la nit celebraren també balls, las societats «El Olimpo», «El Alba», «La Palma» y «Círculo Republicano Histórico».

Si 'l nostre diari 'l llegissin la gent de Reus solzament, no caldría pas dir si n' estavan d' animats, perque 'ls ganxets prou ens coneixém lo nostre carácter y sabém que aixó del ball es la diversió predilecte de nostre jovent, pero com que també 'l llegeixen á fora, hem de consignar que la concurrencia en totes parts fou tan numerosa que era materialment impossible donar un pas per aquells elegants salons.

Aixó es en resúm tot quant podém dir de la diada dels *Reys* en nostra ciutat, que encare que sembli poch, si bé 's considera se pot compendre plenament, que ab aytals diversions n' hi ha prou pera treurer las penas lleugeras del cor y passar un dia felís.

—

Avuy á las set del vespre celebrará la «Lliga Catalanista», domiciliada en lo lloch de la «Associació Catalanista» Arrabal de Sant Pere 14, la sessió inaugural prometent dit acte veures molt concorregut.

—

Aquesta nit se celebrará en la Societat «La Palma» una escullida funció teatral posantse en escena las bonicas comedias catalanas «Per punt» y «Castor y Polux».

—

«Lo Teatro Regional» ha publicat un número extraordinari que 's fá en estrém recomanable tant per la boniquesa dels grabats al cromo, com per son text variat y escullit.

—

A Vilassar de Mar se celebrará en lo vinent més de Febrer un important acte Catalanista en lo cual á mes de valiosos elements de la Unió hi assistirán diferentas representacions de varias Agrupacions Catalanistas.

—

Lo dia 14 d' aquest mes tindrá lloch la inauguració oficial de la nova associació «Juventut Catalanista» de Sabadell, celebrantse ab aquest motiu una important festa en lo «Centro Catalá» de dita vila.

—

En lo teatre de la societat «El Alba» tindrá lloch aquesta nit una escullida funció posantse en escena lo drama en tres actes «D. Juan de Lanuza».

—

En la Academia de Medicina de París han presentat tres doctors una Memoria ó comunicació participant haver descobert y experimentat ab lo millor éxit lo suero específich contra 'l alcoholisme.

Aquest suero, extret de las venas d' un cavall previament alcoholisat, inspira als aficionats á la beguda una repugnancia invencible á las begudas espirituosas.

S' ha nombrat per l' Academia la corresponent Comissió pera verificar la eficacia d' aquest suero, y si l' informe es favorable, se necessita després que 'ls devots de Baco vulguin sotmetres á l' aplicació d' invent.

Si las garantisés la comunitat contra la borratxera, ho aceptarían; pero si, com se diu, los fa aborrir la beguda, duptant molt de que vulguin experimentar lo suero antialcohólich.

—

Diuhen de Tortosa que, després de l' activitat ab que s' ha realisat lo comers d' exportació del oli, avuy está algo paralisat; si bé ja no queda en aquella comarca mes que una tercera part de la cullita d' oli, que probablement será mes solicitat y millor pagat, quan per lo consúm y 'l comers de menor cuantía sobrevingui millor escassetat d' aquest important producte agrícola.

—

L' emperador de Russia ha dirigit una circular á las potencias protestant del escandalós aument de sas marinas de guerra, que es absolutament contrari al criteri que dominá en las Conferencias de la Pau.

—

S' assegura que están molt adelantadas las negociacions pera 'l projectat tractat de comers ab los Estats Units.

—

Diuhen de Viena que circula allí 'l rumor de que la arxiduquesa Isabel visitará á sa filla la Reina Regent d' Espanya durant lo mes de Febrer y permaneixerá algunas setmanas á Madrid.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Teodor.
Sant de demá.—Sant Teófilo.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYÍA D' ÓPERA SARSUELA Y CÓMCA
baix la direcció del mestre director y concertador
Don Pau Gorgé

Funcións pera avuy.—Tarde: La sarsuela en quatre actes «Los Madgyares».—A las tres en punt.

Nit: 7.ª del segon abono.—Se posará en escena la sarsuela en quatre actes titulada «Miss Helyett».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A las nou en punt.

Anuncis particulars

BIENVENIDO ESTEBAN LAHOZ

Doctor en Medicina y Cirugía

Especialista en enfermetats de cirugía, operacions y secretas.

Consulta de 11 à una y de 6 á 8.—Gratis als pobres, de 5 á 6.

Arrabal Robuster, 11 y 13, primer.

Gran dipósit de fems
DE
JAUME SIDÓS
Camí de Tarragona (Dressereta)
derrera del convent

En dit dipósit se venen fems als preus següents:
1.ª classe, 14 pessetas los 100 paners.
2.ª » 13 » » »

Aquets fems estan barrejats de desperdicis del matadero y de comunas.

PERDUA

La persona que hagi trobat un botó d' orella ab una pedra sola se servirá retornarlo á aquesta Imprempta ahont se li gratificará.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS
los CARAMELOS PECTORALS del
METJE SALAS
A 150 pessetas caixa
A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS
PROPIETARI AGRICULTOR
FIGUERAS (*Girona*)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:
DEU MILIONS D' ESTACAS ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ DOS MILIONS DE BARBATS

No compreu res sens visitar los meus criaderos que son los més antichs é importants d' Epanya.

❖ ❖ ❖ ❖ PREUS REDUHITS ❖ ❖ ❖ ❖

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaina y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonía y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerías.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que us vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridém decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han pochs.

La millor garantía del GUANO marca «Aguila» es elaborat á Moncada, y 'ls trevalladers que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podrán dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de lley; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si voleu informarvos, podeu dirigirvos á n' els mateixos que 'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡¡Lo barato es car!!

Dipósit á Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

OBRA NOVA
Fills ilustres de Reus
DE
Francisco Gras y Elias
3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde '1 2 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvía á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

Farmacia Serra

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l XAROP SERRA es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... TOS

La que paga més contribució de la provincia.

CEPS AMERICANS

Hort de Pau Abelló

tocant á la carretera de Tarragona, **ARRELATS** molt superiors. Preus ventatjosos. Autenticitat garantida.

Pera tractar en lo mateix hort ó carrer primer Roser núm. 4.

Llibrería y papería
Y
objectes d' escriptori

S. LAGUNA

La que vent mes barato

Montarols, núm. 31.